חמישה חומשי תורה וסידור לשבת • נוסח אשכנז

The Koren Shabbat Ḥumash • Nusaḥ Ashkenaz

THE MAGERMAN EDITION

חמישה חומשי תורה וסידור לשבת THE KOREN SHABBAT ḤUMASH TORAH · HAFTAROT · SIDDUR FOR SHABBAT

KOREN PUBLISHERS JERUSALEM

The Koren Shabbat Ḥumash The Magerman Edition First Edition, 2013

Koren Publishers Jerusalem Ltd. POB 4044, Jerusalem 91040, ISRAEL POB 8531, New Milford, CT 06776, USA

www.korenpub.com

Koren Tanakh Font © 1962, 2013 Koren Publishers Jerusalem Ltd. Koren Siddur Font and text design © 1981, 2013 Koren Publishers Jerusalem Ltd.

English translation and commentary © 2006, 2009 Jonathan Sacks

The English translation and commentary in this edition are based on the English translation and commentary first published in Great Britain in 2006 in the Authorised Daily Prayer Book of the United Hebrew Congregations of the Commonwealth: New Translation and Commentary by Chief Rabbi Jonathan Sacks, (Fourth Edition, Compilation © United Synagogue) by Collins, a division of HarperCollins Publishers, London.

Considerable research and expense have gone into the creation of this publication. Unauthorized copying may be considered *geneivat da'at* and breach of copyright law. No part of this publication (content or design, including use of the Koren fonts) may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means electronic, mechanical, photocopying or otherwise, without the prior written permission of the publisher, except in the case of brief quotations embedded in critical articles or reviews.

The creation of this Siddur was made possible with the generous support of Torah Education in Israel.

Standard Size, Hardcover, ISBN 978 965 301 284 4

KSHA1

CONTENTS

v Endorsements for

The Koren Tanakh

x Preface

TORAH AND HAFTAROT . TORAH

Parasha · Haftara

1 · 333 Bereshit

תז 8·334 Noaḥ

15·336 Lekh Lekha

1 22 · 337 Vayera

איי שרה 30⋅339 Ḥayyei Sara

35·341 Toledot

ויצא 41·342 Vayetzeh

וישלח 48·344 Vayishlaḥ

זישב 56·346 Vayeshev

מקץ 62·347 Miketz

ויגש 70·348 Vayigash

ויחי 75·349 Vayḥi

שמות 83·350 Shemot

וארא 89·352 Va'era

№2 96.354 Bo

103·355 Beshallah

יתרו יתרו יתרו יתרו

משפטים 114·360 Mishpatim

120·361 Teruma

125·363 Tetzaveh

131 · 364 Ki Tissa

139·367 Vayak-hel

145·368 Pekudei פקודי

Parasha · Haftara

```
153 · 371 Vayikra
              ער 159·372 Tzav
            שמיני 165·374 Shemini
            170·376 Tazria
            מצרע 173·378 Metzora
          אחרי מות 178·379 Aharei Mot
           183 · 380 Kedoshim
             אמר 186·382 Emor
          193 · 383 Behar Sinai
            196·385 Behukkotai בחקתי
           203 · 386 Bemidbar
             נשא 210·387 Naso
          בהעלתד 220·388 Beha'alotekha
             שלח 227·390 Shelah
             קרח 233·391 Korah
             חקת 239·393 Hukat
             243·395 Balak
            249·396 Pineḥas
            מטות 257·398 Matot
            מסעי 263·399 Masei
            271 · 401 Devarim
           276 · 402 Va'et-hanan
             עקב 284 · 403 Ekev
             באה 291·405 Re'eh
           שפטים 299·406 Shofetim
           304 · 407 Ki Tetzeh
           311 ⋅ 408 Ki Tavo
            נצבים 317 · 409 Nitzavim
             1320 · 410 Vayelekh
            322 · 412 Ha'azinu
         וואת הברכה 325 Vezot Haberakha
עשרת הדברות בטעם העליון 328 The Ten Commandments
```

הפטרות מיוחדות	•	SPECIAL HAFTAROT
שבת ראש חודש	415	Shabbat Rosh Ḥodesh
שבת ערב ראש חודש	416	Shabbat Erev Rosh Hodesh
שבת חנוכה (1)	418	Shabbat Ḥanukka (1)
שבת חנוכה (2)	419	Shabbat Ḥanukka (2)
פרשת שקלים	420	Parashat Shekalim
פרשת זכור	421	Parashat Zakhor
פרשת פרה	424	Parashat Para
פרשת החודש	425	Parashat HaḤodesh
שבת הגדול	427	Shabbat HaGadol
סידור לשבת	•	SHABBAT SIDDUR
מנחה לערב שבת	431	Minḥa for Erev Shabbat
קבלת שבת	465	Kabbalat Shabbat
מעריב לשבת	489	Ma'ariv for Shabbat
קידוש וזמירות לליל שבת	527	Kiddush and Zemirot for Shabbat Evening
השכמת הבוקר	553	On Waking
שחרית לשבת	569	Shaḥarit for Shabbat
סדר קריאת התורה	703	Reading of the Torah
מוסף לשבת	739	Musaf for Shabbat
קידוש וזמירות ליום שבת	783	Kiddush and Zemirot for Shabbat Day
מנחה לשבת	797	Minḥa For Shabbat
מעריב למוצאי שבת	895	Ma'ariv for Motza'ei Shabbat
קידוש לבנה	951	Blessing of the New Moon
סדר הבדלה בבית	961	Havdala at Home
סדר ספירת העומר	965	C
קריאת שמע על המיטה	975	Shema before Sleep at Night
סדר הלל	983	Hallel
חנוכה	995	Ḥanukka
		Purim
		Birkat HaMazon
סדר ברית מילה		
		Prayer after Childbirth
זימון לסעודת שבע ברכות		
קדיש דרבנן		Rabbis' Kaddish Transliterated
קדיש יתום	1049	Mourner's Kaddish Transliterated

משח פיינשמייו תפארת ירושלים בנוא יארק בוצ באינט אה תנכ את בושם צהב מקול ביולאת ציק בבקשוק ששל בולוק בנואני אל בנייווק בותוח ولا در العدد ادد الديدوم على على علامادم ودما ودماد ودمة المع ومود عدوم عا روره ما دو مدد الماحدود والمامية العالمية الماء وحدد وفي عدا عمل من الملم عن المان في المان عمل عدد عوده من والم יובישית ובשתבית יובף בנבתו בסין תף שוון ביולול , ולא שברו יובי יונין שנייל מליולי מלדובי ביבום عدمه ودد المود ود ولايد علم محادث وله واله الله و ويها بالله والمعالم وي المدرمة المدرمة לשן ין במוף שהיה ול בית מוב כפ נין על ביתב /נידול שושבס די ביואית שחיר חתיב ודב הוצו אל החתלת וכן לות שנה מולת ונון וונים لالمام دي (ميمال) م ראיתי את התכ"כ שלם הכדפס עתה מקרוב כירושלים עית"ק כדקדוק בדול כחלוק הפרשיות אף כנכיאים וכחוכים כפי המסורת, וכדאשכחן כבמ" שבם כנכיאים איכא פרשיות פרשיות וגם סימני חסדרים שלא נדפי כן עד שמה וכן דקדקו כהנקודות והטעמים וישר חדבר הזה כעיכי בדולי א"י, ובם אכי מחזיק זה לענין בדול שיחיה ככל כית מנ"כ מדוקדק זה בשליפות אף שעיקר חלפוד חוא כאלו שנדפסו עם מפרשים כפירש"י ועוד, אכל הא לחמב"א חוא כנכיאים וכחוכים ספר הנכחכ מייש י דעדו, אבי זוא יחשב"א הוא בנכיאים וכחובים מפר הנכחב כיידן אף שאינו בנלילה, וגם כדור בפחיר מנ"י אניא שביאום מפעומה הדפוס שיש שנשישו בכר מרוב הדפוסים שאין מדקדקים כל כך וספר מנ"כ זה הוא מנהו ומדוקדק כפי שמעדיין עליו (ולכן מן הראוי שימיה בכל כדם מנ"כ כז" וכן ככל כיתכ"נ וכיחמ"ד וכפרס שנדמס ע"י פועלים

I have just viewed the full Koren Bible printed in Jerusalem. I was impressed by the great meticulousness with which the *parshiyot* in Prophets and Ketuvim are distributed, according to tradition and the Talmud. The Book of Prophets, too, is divided into *parshiyot* as well as *sdarim* symbols which have never been printed until this day. In addition, Koren's editors were very scrupulous regarding vowels and vocalization [*ta'amei mikra*], pleasing to the eyes of the great Rabbis of Israel. I consider it of great importance that every Jewish home possesses this comprehensive *Tanakh* ... Most *Tanakhim* include mistakes and typographic error which may have become embedded in many editions. Yet the Koren *Tanakh* is well proofread and very reliable, as testified by its users. Therefore it is advisable that such a *Tanakh* be found in every house as well as each synagogue and *Beit Midrash*, all the more since it was printed by a Jewish concern.

26th of Tevet, 5726 (1966), New York Moses Feinstein

This haskama refers to the original edition of The Koren Tanakh, upon which this volume is based.

Total John I sell to the med by t

To my rabbinical colleagues and students throughout the world,

I hereby recommend the publications of Eliyahu Koren, who has performed a great service in publishing the Holy Scriptures according to Jewish tradition, with careful regard for accuracy in spelling, vowels and accentuation, open and closed Portions, and the like.

I call upon my friends and students to assist the representatives of Koren Publishers Jerusalem by distributing the *Tanakh* in synagogues and *Batei Midrash*, in schools and in private homes. This crucial initiative is worthy of our added encouragement and assistance.

"... and joyous are those who hold her fast!"

Respectfully,

Joseph B. Soloveitchik

Thursday, 26 Tammuz, 5726 (1966)

Between the straits:

May God transform these days into ones of joy and happiness!

This haskama refers to the original edition of The Koren Tanakh, upon which this volume is based.

PREFACE

"One generation will praise Your works to the next..."

We are pleased to introduce *The Koren Shabbat Ḥumash*, a combined Siddur with the English translation and commentary of Rabbi Lord Jonathan Sacks, and Ḥumash in Hebrew for Shabbat. We are particularly delighted to offer this volume, because it provides Jews around the world – for the first time – with a Hebrew edition with English instructions of the popular all-Hebrew Shabbat Ḥumash, first published by Koren Publishers Jerusalem in 1982.

The Koren Shabbat Ḥumash combines the Ḥumash text from The Koren Tanakh, first published in Israel in 1962, and renowned for its textual accuracy and legibility, and Shabbat tefillot from The Koren Sacks Siddur, introduced in 2009 with a unique graphic layout to elucidate the prayers' underlying meanings.

Debra and David Magerman have been the moving spirit behind this edition. For this and for their assistance in so many other projects, we thank them. And we are in the debt of Rabbi Lord Sacks for his continual inspiration in thought, words and deeds.

We thank the highly professional team at Koren Publishers Jerusalem, including Rabbi David Fuchs, Esther Be'er, Dena Landowne Bailey and Rachel Meghnagi in designing and typesetting this volume to advance the aim of Koren's founder, Eliyahu Koren, "to present to worshipers a means to draw and connect them not only to the words of the prayers, but also to the contents and meaning that were before our sages when engraving the phrases of the prayers, and our rabbis throughout the ages when compiling versions of the prayers."

We hope this new edition of a Koren classic will enhance the experience of Shabbat for Jews everywhere.

Matthew Miller, Publisher Jerusalem 5774 (2013)

BERESHIT

- בְּרֵאשָׁית בָּרָא אֱלֹהֵים אֵת הַשְּׁמַיִם וְאֵת הָאֶּרֶץ: וְהָאָּרֶץ א הַיְתְה תֹהוֹ וָבֹהוּ וְחָשֶּׁךְ עַל-פְּנֵי תְהוֹם וְרַוֹח אֱלֹהִים מְרַחֶפֶּת הַיְיֹבְהוּ וְחָשֶּׁךְ עֵל-פְּנֵי תְהוֹם וְרַוֹח אֱלֹהִים מְרַחֶפֶּת בְּיִרְאִים בְּיִרְא אוֹהִים בְּיִרְא אָלהִים בְּיִרְא אַלהִים בְּיִרְא בִּיִרְא בִּיִרְא בִּיִּרְא בְּיִרְא בִּיִרְא בִּיִרְא בִּיִרְא בְּיִרְא בִּיִרְא בְּיִרְא בִּיִרְא בְּיִרְא בִּיִרְא בְּיִרְא בִּיִרְא בְּיִרְא בִּיִרְא בְּיִּבְּיִים בְּיִרְא בִּיִרְיִם בְּיִרְא בִּיִּים בְּיִרְא בְּיִים בְּיִרְא בִּיִּים בְּיִרְא בִּיִּים בְּיִרְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִרְיִים בְּיִּים בְּיִרְיִם בְּיִּבְיִים בְּיִים בְּיִבְּיִם בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִּם בְּיִּבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִרְא בִּים בְּיִרְבְּיִים בְּיִרְבִּים בְּיִּבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיִים בְּיִּרְיִים בְּיִים בְּיִרְיִים בְּיִרְיִים בְּיִבְּיִים בְּיִבְיּים בְּיִבְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִרְיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִּים בְּיִים בְּיִיבְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִים בְּיִיבְיִים בְּיִיבְיִים בְּיִיבְיִים בְּיִיבְיִים בְּיִים בְּיִיבְיִים בְּיִיבְיִים בְּיִיבְיִים בְּיִיבְיים בְּיִיבְיִים בְּיִיבְיִים בְּיִיבְּיִים בְּיִיבְיִים בְּיִים בְּיִיבְייִים בְּיִיבְייִים בְּיִיבְייִים בְּיִים בְּיִיבְייִים בּיִים בְּיִיבְיִים בְּיִיבְייִים בְּיִיבְייִים בְּיִיבְיִיים בְּיבְיִים בְּיִיבְייִים בְּיִים בְּיִיבְיִים בְּיִּיבְיִים בְּיִיבְ
 - אַתַד: אַלהַיִם וּלָאוֹר יוֹם וְלַהְשֶׁךְ קָּרָא לְוֵילָה וַוְיִהִי־עֶּרֶב וַוְיִהִי־בְּקֶר יְוֹם אֲלֹהָים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחְשֶׁךְ: וַיִּקְרָא אַלהַיִם וּלָאוֹר יוֹם וְלַהְשֶּׁךְ קָּרָא לְוֵילָה וַוְיִהִי־עֶּרֶב וַוְיִהִי־בְּקָר יִוֹם אָתַד:
 - ּ וַיִּאֹמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתְוֹךְ הַמְּיִם וִיהִי מַבְּדִּיל בִּין מַיִם יֹ לָמָים: וַיַּעַשׁ אֱלֹהִיםֿ אֶת־הֶרָקִיעֵּ וַיַּבְבֵּל בַּיַן הַמַּיִם אֲשֶׁרֹ
 - ת מִתַּחַת לֶּרְלִּיִעַ וֹבֵין הַפַּיִּים אֲשֶׁר מֵעַל לֶרָקִיעַ וַיְהִי־בֵּן: וַיִּקְרָאֵי אַלהֵים לֶרָלִיעַ שָׁבָּיִים וַיְהִי־עָרֶב וַיְהִי־בְּקֶר יִוֹם שֵׁנִי: אֱלהֵים לֶרָקִיעַ שָׁבָּיִם וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בְּקֶר יִוֹם שֵׁנִי:
 - שִּׁלִיִם אֶלְּדִּיִם יִקְוֹוֹ הַבַּּיִים בְּתַתַחַתְּ הַשְּׁבַּיִים אֶלְ־בְּתְקוֹם אֶלְּדִים בְּיִּבְּיִם אֶלְ
 - ּ וְתַרָאֶה הַיִּבָּשֶׁה וַיְהִי־בֵן: וַיְּקְרָא אֱלהַיִם ולַיַּבָּשָׁה אֶּׁדֶץ וּלְמִקְוֵה
 - הַפָּיִם קָרָא יַמֶּים וַיַּרָא אֱלֹהָים כִּי־טְוֹב: וַיַּאמֶר אֱלֹהִים תַּרְשֵּׁאֻ הַּ בַּוֹרָיע זֶׁרַע עֵין בְּרִי עֲשֶׁהְ בְּרִי לְמִינֹו אֲשֶׁרְ הָאָּרִין דָּשֶׁא עֲשֶׁב מַוְרֵיע זֶׁרַע עֵין בְּרִי עֲשֶׁהְ בְּּרִי לְמִינֹו אֲשֶׂר
 - עֵשֶׁב מַוְרֵיעׁ בּי בְּלֶּרִילְ עַשֶּׁב מְוְרֵיעׁ בַּי בְּעֹבְרֹץ בְּיִבְּעָא בִשְּׁא מַשֶּׁב מַוְרֵיעׁ בּי בְּיִרְעוֹ־בְּוֹ לְמִינֵהוּ וַעַּיְץ עְשֶּׁה־פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בְּוֹ לְמִינֵהוּ וַעַּיְץ עְשֶּׁה־פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בְּוֹ לְמִינֵהוּ וַעַּיְץ עְשֶּׁה־פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בְּוֹ לְמִינֵהוּ וַעַּיְץ אְשֶׁה־פְּרִי אֲשֶׁר זַרְעוֹ־בְּוֹ
 - י פִּי־טְוֹב: וְיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בְקֶר יִוֹם שְׁלִישִׁי:
 - יַנִאמֶר אֶלְהִים יְהַיִ מְאֹרת בּרְקָיע הַשְּׁמִים לְהַבְּדִּיל בֵּין הַיִּים בּיִ הַשָּׁמִים בְּיִבּיל בִין
 - ש ובָין הַלֶּיֶלָה וְהָיַוּ לְאתת וּלְמַוֹעֲדִים וּלְיָמֵים וְשָׁנִים: וְהָיַוּ

 - הַיּוֹם וְאֶת־הַפְּאַוֹר הַקּטוֹ לְטֶמְשֶׁלֶת הַלַּיִּלָה וְאֶת הַכּּוֹכָבִים: וְיִתֵּן אֹתָם אֱלֹהָים בִּרְקִיעַ הַשָּׁבֵיִים לְהָאָיר עַל־הָאָרֶץ: וְלִמְשׁל הְּ בִּיּוֹם וּבַלַּיִלָּה וְלֵהַבְּרִּיל בִין הָאָוֹר וּבִין הַתְּשֶׁךְ וַיִּרָא אֱלֹהָים בּיִּוֹם וּבַלַּיִלָּה וְלֵהַבְּרִּיל בִין הָאָוֹר וּבִין הַתְּשֶׁרְ
 - בירטוב: וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בְּלֶּךְר יִוֹם רְבִּיעִי:
 - רַנִּאמֶר אֱלֹהִים יִשְּרְצוּ הַבַּּיִם שֶּׁרֶץ נָפֶשׁ חַיְהַ וְעוֹף יְעוֹפֵף עַל־ בְּיַא הָאָרֶץ עַל־בְּנֵי רְקִיעַ הַשָּׁמֵיִם: וַיִּבְרֵא אֱלֹהִים אֶת־הַתַּנִּינֶם בּיִּ

×

הַגְּדֹלֵים וְאֵת בָּלֹ־נֶבֶּשׁ הַחַיָּה ו הָרֹבֶּשֶׁת אֲשֶׁר שֶׁרְצֹּוּ הַפַּׁיִם לְמִינֵנֶהֶם וְאֵׁת בָּל־עֻוֹף בָּנָף לְמִינֵהוּ וַיַּרָא אֱלֹהָים בִּי־טְוֹב: וַיְבָרֶךְ אֹתֶם אֱלֹהֶים לֵאמֶר פְּרֵוּ וּרְבֹוּ וּמִלְאַוּ אֶת־הַמַּׁיִם בַּיַּמִּׁים בּ ּיְבָּאָרוּ יֶרֶב בָּאָרֶץ: וְיִהִי־עֶרֶב וַיִּהִי־בָקֶר יְיִם חֲמִישִׁי: וַיָּאמֶר אֱלהִׁים תּוֹצֵא הָאָׁרֶץ נֻפֶּשׁ חַיָּה לְמִינָּה בְּהֵמֶה וָרֶמֶשׁ כּי וְחַיְתוֹ־אֶבֶרץ לְמִיגֶה וַיְהִיבֵן: וַיַּעֲשׁ אֱלֹהִים אֶתוחַיַּת הָאָבץ לְמִינָה 🙃 וְאֶת־הַבְּהַמָּה לְמִינָה וָאֵת כָּל־רֶמֵשׁ הַאַדָמָה לִמִינֵהוּ וַיִּרְא אַלֹהָים בִּיִטְוֹב: וַיָּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדֶם בְּצַלְמֵנוּ בִּדְמוּתֵנוּ בּי וְיִרְדּוֹ בִדְגַֹת הַיָּם וִבְעַוֹף הַשָּׁמַיִם וּבַבְּהַמָה וּבְכָל־הָאֶׁרֶץ וּבְכָל־ ַהָרֶטֶשׁ הֶרֹמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ: וַיִּבְרָא אֱלֹהַיִםוּאֶת־הַאָּדָם בְּעַלְמוֹ בּצֶלֶם אֱלֹהֶים בָּרָא אֹתֶוֹ זָבֶר וּנְקֵבֶה בָּרָא אֹתֶם: וַיְבָרֶךְ כּח אֹתָםֿ אֱלֹהִיםֹ וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פָּרְוּ וּרְבֶוּ וּמִלְאָוּ אֱת־הַאָּרֵץ וְכִבְשֻׂהָ וּרְדוֹ בִּדְגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמֵיִם וּבְכָל־חַיָּה הָרֹמֵשֵׁת שַל־הָאָרֶץ: וַיָּאמֶר אֱלֹהִים הִנֵּה נָתַתִּי לָכֵם אֶת־כָּל־עֲשֶׂב וֹזְרֵעַ יִי ָּנָרַע אֲשֶׁרֹ עַלִּרִּפְנֵי כָּלִ־דְּאָּרֶץ וְאָתִּרְכָּלִּדְהַעֵּץ אֲשֶׁרִבְּוֹ פְּרִי־עֵץ זֹרַע זָרַע לְכֶם יִהְיֶה לְאֶּכְלֶה: וְּלְכָל־חַיַּת הָאָבֶץ וּלְכָל־עוֹף ל הַשָּׁמַיִּם וּלְכָּלוֹ רָוֹמֵשׁ עַל־הָאָבֶץ אֲשֶׁר־בּוֹ נֶפֶשׁ חַיָּה אֶת־בָּל־ ֶרֶק עֵשֶׂב לְאָכְלֶה וַיְהִי־בֵן: וַיַּרְא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָּׁה יֹשׁ וְהַנֵּה־טְוֹב מְאֶד וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בְקֶר יִוֹם הַשִּּשְׁי: בִיבָלֶּוּ הַשְּׁבִּיִים וְהָאֶבֶץ וְכָל־צְבָאָם: וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיִּוֹם הַשְּׁבִיעִּׁי בֵּיב מְלַאַכְתְּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיִּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל־מִלַאכְתְוֹ אַשֶּר עָשָה: וַיְבֶרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יִוֹם הַשְּׁבִיעִּי וַיְקַדֵּש אֹתוֹ בֵּי גַּ בַוֹ שָׁבַתֹ מִבָּל־מְלַאִּכְתֹּוֹ אֲשֵׁר־בָּרָא אֱלֹהֵים לַעֲשִוֹת: שי ב אֱלֶה תְוֹלְדָוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֵץ בִּהַבַּרָאָם בִּיוֹם עֲשַוֹת יהוָה ד אַלֹהָים אֶרֶץ וְשָׁבָוִים: וְכַּלֹוּשִּׁיַת הַשְּׁדֶּה מֶטֶרֶם יִהְיָה בָאָּרֶץ וְכָל־ 🖪 עֵשֶׂב הַשָּׁדֶה טָרֶם יִצְמָח בִּיּלֹא הִמְטִיר יהוַה אֱלֹהִים עַל־הָאֶׁרִץ וְשָׁדֶם אַיִן לַעֲבָד אֶת־הָאֲדָמָה: וְאֵד יַעֲלֶה מִן־הָאָרֵץ וְהִשְּׁקָה וּ

ּ אֶת־כָּל־פָּנֵי הָאֲדָמָה: וַיִּיצֶר יהוֹה אֱלֹהִים אֶת־הָאָדָם עָפָּר י מִן־הָאַדָּמָה וַיִּפָּח בְּאַפֶּיו נִשְמַת חַיֵּים וַיְהַי הָאָדֶם לְנָפֶשׁ חַיָּה: וִיִּשַּׁע יהוָה אֱלֹהֵים גַּן בְּעֶדֶן מִקֶּדֶם וַיַּשֶּׁם שָׁם אֶת־הָאָדֶם אֲשֶׁר 🔻 יַצָר: וַיִּצְמַח יהוַה אֱלֹהִים מִן־הָאֲדָמָה כָּל־עֵיץ נֶחְמֵר לְמַרְאֶה יּ ֹ וְטָוֹב לְמַצֻבֶּלֶל וְעַיֻץ הַחַיִּים בְּתִוֹךְ הַגָּוֹ וְעֵّץ הַדַּעַת טְוֹב וָרֶע: וְנָהָרֹ יֹצֵא מֵעֵבֶן לְהַשְּקוֹת אֶת־הַגָּן וּמִשָּׁם יִפָּבֹר וְהָיָה לְאַרְבָּעָה ראשִים: שֵם הַאֶּחָד פִּישִׁון הָוּא הַפּבֵב אֲת כָּל־אֱרֶץ הַחֲוִילָּה 🐃 רָאשִים: שֵם הַאֶּחָד בִּישִׁון יַ אֲשֶׁר־שֶׁם הַזָּהָב: וְזַהַב הָאֶרֶץ הַהָּוֹא טְוֹב שֶׁם הַבְּּדְלַח וְאֶבֶן בּיִ י הַשְּׂהַם: וְשֵׁם־הַנְּהָר הַשֵּׁנֵי גִּיחוֹן הַוּא הַפּוֹבֵב אֵת כָּל־אֶבֶיץ 🐣 ר בּוש: וְשֵׁם הַנָּהָר הַשְּׁלִישִׁי חִנֶּקל הָוּא הַהֹלֶךְ קִדְמַת אַשְּוּר יֹי שׁ וְהַנָּהֶר הַרָבִיעֵי הָוֹא פְּרָת: וַיִּקַּח יהוָה אֱלֹהָים אֶת־הָאָדֶם שׁ וַיַּנְחָהוּ בְגַן־אֵֶדֶן לְעָבְדָה וּלְשֶׁמְרָה: וַיְצֵוֹיהוְה אֱלֹהִׁים עַלֹּ-הַאָּדֶם ייַ י לַאמֶר מִבְּל עֵץ־הַגָּן אָכָל תֹאבֵל: וֹמֵעֵץ הַדַּעַת טְוֹב וָדָע לְא תאכל מִפֶנוּ בִּי בְּיָוֹם אַכַּלְךֵ מִפֵנוּ מְוֹת הַמְוּת: וַיֹּאמֶר יהוְה ֿש אֱלהִׁים לַאִ־טָוֹב הָיָוֹת הָאָדֶם לְבַדֵּוֹ אֶעֱשֶׂה־לָּוֹ עֵזֶר בְּנֶגְדְּוֹ: וַיִּצֶּר אָ יהוֹה אֱלֹהִים מִן־הָאַדְמָה בָּל־חַיַת הַשְּׁדֶה וְאֵת בָּל־עְוֹף הַשְּׁמַיִם וַיָּבֵא שֶׁל־הָאָדָם לִרְאוֹת מַה־יִּקְרָא־לָוֹ וְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָא־ ב לַּוֹ הָאָדֶם נֶפֶשׁ חַיָּה הְוֹא שְׁמְוֹ: וַיִּקְרָא הָאָדֶם שֵׁמֹוֹת לְכָל־ שלישי הַבְּהַמָה וּלְעָוֹף הַשְּׁמַׁיִם וּלְכָל חַיַּת הַשְּׁדֶה וּלְאָדֶּם לְאֹ־מָעָא יַישֶׁן בְּנָגְדְּוֹ: וַיַּבֵּל יהוֹה אֱלֹהֵים ו תַּרְדֵּמֶה עַלֹּרְהָאָדֶם וְיִישֵׁן 🖘 בּ וַיָּלַח אַחַת מִצַּלְעֹתָיו וַיִּסִגְּר בָּשָּׁר תַּחְתֵּנָה: וַיְּבַן יהוֹה אֱלֹהֵיםוּ אֶת־הַצַּלֶע אֲשֶּר־לָקַח מִן־הַאָדָם לְאִשָּה וַיִּבְאֶהָ אֶל־הַאָדָם: עָצֶם מֵעֲצָמֵי וּבְשָּׁרָ מִבְּשָׁרֵי לְּזֹאת בַּפַּעַם עֶצֶע מֵעֲצָמֵי וּבְשָּׁר מִבְשָּׁרֵי לְזֹאת 🗵 ר יָקָרָא אִשָּׁה כִּי מֵאָישׁ לְקָחָה־וֹאת: עַל־כֵּוֹ יַעַזָב־אִישׁ אֶת־ בּי בּה אָבָיו וְאֶת־אִמֶּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתֹּוֹ וְהָיָוֹ לְבָשֵׁר אֶחֶד: וַיִּהְיַוֹ שְׁנֵיהֶם ֹ 🙃 ֹג × עַרוּבִּּוים הָאָדָם וְאִשְׁתִּוֹ וְלָא יִתְבּשֶׁשׁוּ: וְהַנָּחָשׁ הָיָה עַרוּם מִכּלֹ ַחַיַּרָת הַשְּׂנֶה אֲשֶׁר עָשָּה יהוָה אֱלֹהֵים וַיֹּאמֶר אֶל־הָאשָּׁה אֲף

בּי־אָמַר אֱלֹהִים לָא תִאכְלוֹ מִכָּל עֵץ הַגָּן: וַתִּאמֶר הָאִשֶּׁה בּ אָל־הַנָּחֶשְ מִפְּרֵיִ עֵץ־הַגָּן נַאבֵל: וּמִבְּרֵי הָעֵץ אֲשֶׁר בְּתוּדְ־הַגָּן אֶל־הַנָּחֶשׁ אָמַר אֶלהִים לַא הָאכְלוֹ מִפֶּנוּ וְלָא תִגְּעָוּ בֵּו בֶּן הְּמְתְוּן: וַיָּאמֶר הַנָּחָשׁ אֶל־הָאשָה לֹא־מָוֹת הְמָתְוּן: בֵּי יֹדֵעַ אֱלֹהִים בִּי בְּיוּם אֲכַלְכֶם בִוּבֶּׁנֵּוּ וְנִפְּקְחָוּ עֵיֵנֵיכֶם וְהְיִיתָם בַּאְלֹהִים יְדְעֵי טִוֹב ַוַרֵע: וַתֵּרָא הַאִשָּׁה בֵּי טוֹב הָעֵיץ לִמַאַכָּל וִכֵי תַאַוָה־הָוּא י ַלַעֵינִים וְנֶחְמַד הָעֵץ לְהַשְּבִּיל וַתִּקַח מִפְּרְיוֹ וַתֹּאכֵל וַתִּתֵּן גַּם־ רָאִישַה עִמָה וַיֹּאכֵל: וַתִּפָּלַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם וַיִּדְעוֹ בִּי עֵיִרְמֵם הַם וַיִּתְפָּרוֹ עֲלֵה תְאֵנָה וַיַּעֲשִׁו לָהֶם חֲגִרת: וַיִּשְׁמְעוֹ אֶת־קוֹל הַ יהוָה אֱלהַים מִתְהַלֵּךְ בַּגָּן לְרִוַח הַיִּוֹם וַיִּתְחַבָּא הָאָדָם וְאִשְׁתֹוֹ מַבְּנֵי יהוָה אֱלֹהָים בְּתִוֹךָ עֵץ הַגַּוֹ: וַיִּקְרֵא יהוָה אֱלֹהַים אֶל־ י ָרָאָדֶם וַיִּאמֶר לְוֹ אַיֶּבָּה: וַיִּאמֶר אֶת־קְלְךְ שְׁמַעְתִּי בַּגַּוְ וָאִירָא י בּי־עִירָם אַנָּכִי וַאֱחָבֵא: וַיֹּאמֵר בַיִּי הִגִּיד לְדַּ בִּי עִירָם אַתַּה יי ַרָּאָמֶר יוּיִאָמֶר יְנִיתֵיךָ לְבִלְתִּי אֲכָל־מִמֶּנּוּ אָכֶלְתָּ: וַיָּאמֶר יַ בְּמִן־הָצֵׁץ אֲשֶׁר יִנִיאמֶר הָאָדֶם הָאשָׁהֹ אֲשֶׁר נָתַתָּה עִפָּוֹּי הָוֹא נַרְנָה־לִּי מִן־הָעֵץ ַנְאבֵל: וַיֹּאמֶר יהוָה אֱלֹהִים לֶאֶשֶׁה בַהֹּדְּאַת עָשֶׁית וַתֹּאמֶרְ יִי ַדְאִשָּׁה הַנָּחֲשׁ הִשִּׁיאַנִי וָאֹבֵל: וַיֹּאמֶר יהוֹה אֱלֹהַיםוּאֶל־הַנְּחָשׁ בִּי עָשָיתָ וֹאת אָרַוּר אַתָּה מִבְּל־הַבְּהַמָּה וּמִבְּל חַיַּת הַשְּּבֶה עַל־גְּחְנְדֶ תַלֵּדְ וְעָפֶּר תֹאכַל כָּל־יְמֵי חַיֶּידָ: וְאֵיבָה וּאָשִּׁית בִּינְדָ שׁ ּוּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זַרְעָה וּבִין זַרְעָה הוּא יְשְׁוּפְּךָ רֹאשׁ וְאַתָּה אַל־הַאִּשָּה אָבַּר הַרְבָּה אַרְבָּה מי השופנו עקב: עאַבוֹנֵךְ וְהֵרֹנֵדְ בְּעֶצֵב הֵלְדִי בָנֶים וְאֶל־אִישֵׁךְ תְּשְׁוּקָהֵׁדְ וְהִוּא וּלְאָדֶם אָמַׁר כִּי שְׁמַעְתָּ לְקוֹל אִשְּׁתֶּדֶׁ

וַתֹּאבַל מִן־הָעֵּץ אֲשֵׁר צִוִּיתִיךָ לֵאמֹר לְא תאבַל מִמֵבוּ אֲרוּרָה

הָאַרָמָה בַעֲבוּרֶרָ בְּעִצָבוֹן הָאבֶלֶנָה כְּל יְמֵי חַיֶּיַרָ: וְקוֹץ יוּ

וַדְרַדֵּר תַּצְמֵיַח לֶדְ וְאֶכַלְהֶ, אֶת־עֵשֶׁב הַשְּׁדֶה: בְּזֵעַת אַפֶּידְ יי תַּאכַל לֶּחֶם עַד שִּוּבְךָ אֶל־הָאֲדָמָה כֵּי מִמֶּנָה לְקַחְתָּ כִּי־

עָפֶר אַׁתָּה וְאֶל־עָפֶּר תָשְׁוּבֵּ: וַיְּקְרָא הָאָדֶם שֵׁם אִשְׁתוּ חַוְה בּי תָּוֹת הָוֹת אֲלהִים לְאָדֶם וּלְאִשְׁתְּוּ בִּי הִוֹא הָוֹת אֱלהִים לְאָדֶם וּלְאִשְׁתְּוּ בִּי הַוֹא הָוֹת עָוֹר וַיַּלְבִּשֵׁם:

בּ וַיָּאמֶרו יהוָה אֱלֹהִים הַן הָאָדָם הָיָה בְּאַחַד מִמֶּנוּ לַדֵעַת טְוֹב ג רביעי בּיַיִּ וָבֶע וְעַהָּה וּבָּן־יִשְׁלַח יָדוֹ וְלָקַחֹ גַּם בֵעֵץ הַחַיִּים וְאָכֵל וָחַי בּ לְעַלֶם: וַיְשַׁלְחֵהוּ יהוָה אֱלֹהָים מִגַּן־עֵבֶן לַעֲבֹר אֶת־הָאֲדְמָה 🗵 רַלְקַח מִשֶּׁם: וַיְגָרֶשׁ אֶת־הָאָדֶם וַיִּשְׁבּן ֹ מִלֶּדֶם לְגַּן־עֵּדֶן ⊃ אֶת־הַבְּרָבִים וְאֵת לַהַט הַהֶּרֶב הַמִּתִהַבֶּּכֶת לִשְׁמֹר אֶת־דֶּרֶךְ וְהָאָדָם יָבֻע אֶת־חַנָה אִשְׁתִוֹ וַתַּהַר רא עץ הַחַיִים: ַ וַהַּלֶּד אֶת־לַּיִן וַתְּאמֶר קַנֵיתִי אֵישׁ אֶת־יהוְה: וַהְּסֵף לָלֶבֶת אָת־אָחַיו אַת־הָבֶל וַיָהִי־הָבֶל רְעֵה צֹאן וְלַיִן הָיָה עבֵר אַדְּמַה: וַיָּהֶי מִקֵץ יָמֵים וַיָּבֹא לַיִן מִפְּרֵי הָאֲדָמָה מִנְחָה לַיהוְה: וְהֶבֶל 🗎 הביא גם־הוא מִבְּכֹרות צאנו וּמֵחֶלְבַהֵן וַיָּשַע יהוֹה אֱל־ ַהָּבֶל וְאֶל־מִנְחָתֵוֹ: וְאֶל־קִין וְאֶל־מִנְחָתוֹ לֵא שְׁעֶה וַיַּחַר 🖪 הֶבֶל ּ לְלַהֵּין מְאֹד וַיִּפְּּלָוּ פָּנְיו: וַיִּאֹטֶר יהוָה אֶל־קֵיון גַלְמָה חָרָה לְּךְ ּ וְלֶפֶּה נְפְּלִוּ פָנֶיךָ: הַלַּוֹא אִם־תֵּיטִיבֹ שְּאֵת וְאִם לְא תֵיטִיב לַפֶּתַח חַשָּאת רבֵץ וְאֵלֶיךָ תְשִׁיּקְתוֹ וְאַתָּה תִּמְשָׁל־בְּו: וֹגָאָמֶר קָיָן אָל־הָבֶל אָתֵיו וְיָהוֹ בְּהְיוֹתָם בַּשְּׁבֶּה וַיָּלָם קָיִן ט אָל־הָבֶל אָחֶיו וַיַּהַרְגֵהוּ: וַיַּאמֶר יהוה אֶל־לַוּן אֵי הֶבֶּל ַ אָתֵיךָ וַיֹּאמֶר לָא יָדַעְתִּי הַשֹּמֵר אָחָי אָנְכִי: וַיִּאמֶר מֶה י יי עָשֶׂיתָ קוֹל דְּמֵי אָחִידָ צְעָקִים אֵלַי מִן־הָאַדָּמָה: וְעַהָּה אָרוּר יִי אֶתָה מִן־הָאֲדָמָה אֲשֶׁר פֶּץְתָה אֶת־פִּיהָ לָקַחַת אֶת־דְּמֵי יַ אָחֶידָ מִיֶּדֶדָ: כַּי תַעֲבֹד אֶת־הָאֲדָכָּה לְאֹרתֹמֵף הַתּרבּחָה לֶדְ י גָע וָנֶר תִּהְיֶה בָאֶרֶץ: וַיָּאמֶר קַיִן אֶל־יהוֶה גָּרְוֹל עֲוֹנֵי מִנְּשְׂוֹא: י הַן גַרַשְּׁתָ אתִׁי הַיּוֹם מֵעַל בְּנֵי הָאֲדָבָה וּמִבְּנֵיֶךְ אֶפְתֵּרְ וְהָיִּיתִי ש נָעַ וָנָד בָּאָרֶץ וְהָיָה כָל־מִץאָי יַהַרְגַנִי: וַיָּאמֶר לִו יהוֹה לָבֵן

בָּל־הֹרֵג לַוֹן שִּבְעָתַיִם יָקָם וַיָּשֶׁם יהוַה לְלַוֹּן אוֹת לְבִלְתֵּי

5

```
הַכּוֹת־אֹתָוֹ כָּל־מִיצְאוֹ: וַיִּצֵא קַיִן מִלּפְנֵי יהוָה וַיֵּשֶׁב בְּאֱרֶץ־ שׁ
  יַּוֹד קּדְמַת־אֵדֶן: וַיַּדַע לַוֹּוֹ אֶת־אִשְׁתוֹ וַתַּהַר וַתַּלֶּד אֶת־חֲגְוֹךְ
  וְיָהִיֹּ בַּנָּה עִּׁיר וַיִּקְרָא שֵׁם הָעִּׁיר בְּשֵׁם בְּנִוֹ חֲנְוֹךְ: וַיִּיָּלֵדְ לַחֲנוֹךְ יי
      אָת־עִירֶד וְעִירֶד יָלַד אֶת־מְחוּיָאֵל וּמְחִיָּיאֵל יָלַד אֶת־מְתְוּשְּאֵׁל
  חמשי וּמְתִּוּשָׁאֵל יָלַד אָת־לָמֶך: וַיְּקַח־לִוֹ לֶמֶךְ שְׁתַּינְשָׁיִם שֵׁם הָאַחַתֹּ שׁ
   עַדָּה וְשֵׁם הַשֵּׁנֶית צִלֶּה: וַתֵּלֶד עָדָה אֶת־יָבֶל הַוּא הָוָּה אֲבִּי כ
 ישב אָהֶל וּמִקְנָה: וַשֵּׁם אָחֵיו יוּבֶל הָוֹא הָיָה אֱבִּי כַּל־תּכֵּשׁ יי
 פּגּוֹר וְעוּגָב: וְצִלְּהָ גַם־הָוֹא יָלְדָה אֶת־תַּוּבַל לַיִּון לֹטֵשׁ פָּל־ בּ
  חֹבֶשׁ נְחָשֶׁת וּבַרְזֶל וַאֲחָוֹת תְּוּבַל־קָיוֹ נַעֲמָה: וַיֹּאמֶר לֶטֶךְ לְנַשָּׁיו בּי
      עָדָה וְצִלָּה שְׁמַעַן קוֹלִי נְשֵׁי לֶּטֶךְ הַאֲוַנָּה אִמְרָתֵי כִּי אַישׁ
  דַרַגִּתִּי לְפִּצְעִי וְיֶלֶד לְחַבְּרָתִי: כִּי שִּבְעָתַיִם יֻקַּם־קַיון וְלֶמֶךְ כּי
 ישָבְעִים וִשְבָעָה: וַיִּבַע אָדֵם עוֹד אָת־אִשְׁתוֹ וַתֵּלֵד בֵּן וַתְּקָרַא 🙃
      אָת־שְּׁמָוֹ שֵׁת כִּי שָׁת־לַי אֱלֹהִים זֶרַע אַחֵׁר תַּחַת הָבֶל כִּי הַרָּגוֹ
  קַיִן: וּלְשֵׁת גַּם־הוּאֹ זֻלַּד־בֵּן וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָוֹ אֶגָוֹשׁ אֵז הוּחֵׁל בּו
זֶה כֵּפֶר תִּוֹלְדָת אָדֶם בְּיוֹם ≈ ה
                                                             ששיד לקרא בשם יהוה:
  בַּרָא אֱלֹהִים' אָדָם בִּדְמְוּת אֱלֹהֵים עָשָה אֹתְוֹ: זָבֶר וּנִקַבָה בּ
      בָּרָאֶם וַיְבָרֶךְ אֹנִים וַיִּקְרָא אֶת־שְׁמָםׂ אָדְּׁם בְּיֻוֹם הָבֵּרְאֶם:
   ַוְיָחֵי אָדָם שְׁלשַׁים וּמְאַת שָׁנָה וַיִּוֹלֶד בִּדְמוּתוֹ בְּצַלְמָוֹ וַיִּקְרֵא
   אָת־שְׁמִוֹ שֵׁת: וַיִּהְיוּ יְמֵי־אָדָם אֲחֲרֵי הְוֹלִידָו אֶת־שֵׁת שְׁמֹנֶה
  בַּאָת שָׁנֶה וַיִּוֹלֶד בָּנִים וּבָנְוֹת: וַיִּהְיֹּוֹ כָּל־יְמֵיַ אָדָם אֲשֶׁר־חֵי ה
                                ּתִשַע מֵאוֹת שַנָּה וּשִׁלֹשִים שַנָּה וַיַּמְת:
   שַּׁת חָבֵשׁ שָׁנֶים וּמְאַת שָׁנָה וַיִּוֹלֶד אֶת־אֶנְוֹשׁ: וַיִּחִי־שֵׁת אֲחֵרִיּ
      הְּוֹלִירָוֹ שֶׁתַדְאֲנוֹשׁ שֶׁבַע שְׁנִים וּשְׁמֹנֶה מֵאָוֹת שְׁנָה וַיִּוֹלֶד בָּנֵים
  וּבָנְוֹת: וַיִּהְיוֹ כָּל־יְמֵי־שֵׁת שְתַיִם עֶשְׂרֵה שֲנָה וּתְשַע מֵאוֹת וּ
  ַוּיְחֵי אֱגִּוֹשׁ תִּשְּעִים שָׁנָה וַיִּוֹלֶד אֶת־
                                                                      שַׁנָה וַיַּמִת:
   ַ קִינָן: וַיְחֵי אֱבוֹשׁ אֲחֲבִי הְוֹלִידְוֹ אֶת־קֵינָן חֲבֵשׁ עַשְּׁבֵה שַׁנָה
  וּשְׁמֹנֶה מֵאָוֹת שָׁנֶה וַיִּוֹלֶד בָּנִים וּבָנוֹת: וַיִּהְיוֹ כָּל־יְמֵי אֱבוֹשׁ ״
```

ב חָבֵישׁ שָׁלִּים וּרְשַׁע מֵאָוֹת שְׁנֵהְ וַיְּמְת: וַיְתִי קִינָן אַחֲבֵי הְּוֹלִידָוֹ אָת־מַהֲלַלְאֵל: וַיְתַי קִינָן אֲחֲבֵי הְּוֹלִידְוֹ 🐣 אַבְעִים שָׁנָה וַיִּוֹלֶד אָת־מַהְלַלְאֵל: אֶת־מַהֲלַלְאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה ושְׁמֹנֶה מֵאִוֹת שְׁנָה וַיִּוֹלֶד ד בָּנֶים וּבָגְוֹת: וַיִּהְיוּ בָּלֹ־יְבֵיִי קִינָּן עֶשֶּׁר שָׁנִּים וּתְשַע בַאוֹת דּ וַיְתַי מַהַלַלְאֵל חָמֵש שָׁנָים וְשִּשֵּים מ שַּׁנַה תַּמְת: שׁנֶה וַיּוֹלֶד אֶת־יָבֶד: וַיְתַי מַהֲלַלְאֵׁל אֲחֲבִי הְוֹלִידַוֹ אֶת־יֶּבֶד י שַׁלשֵׁים שַבָּה ושִׁמֹנֵה מֵאות שַנַה וַיִּוֹלֵד בַנִים ובַנות: וַיָּהִיוֹּ בַּל־יִמֵי מַהַלַלְאֵל חָמֵש וִתִשִּעִים שָנַה ושִׁמנֵה מֵאות שָנַה וְיְחִידֶׂיֶבֶד שְׁתַּיִם וְשִׁשִּׁיִם שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה יח וימת: שׁ וַיִּוֹלֶד אֶת־חֲנִוֹךָ: וַיְחִי־יֶּנֶד אֲחֲבֵי הְוֹלִידְוֹ אֶת־חֲנוֹךְ שְׁמֹנֶה ב מֵאָוֹת שָׁנָה וַיִּוֹלֶר בָּנָים וּבָנְוֹת: וַיִּהְיוֹּ כָּל־יְמֵי־יָּנֶד שְׁתַּיִם יא וִשְשִׁים שַנַה וּתִשַע מֵאות שָנֶה וַיְּמְת: וַיִחֵי חַבּוֹדָ ב חָבֵשׁ וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וַיִּיֹלֶד אֶת־מְתוּשֶׁלַח: וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוֹךְ אֶת־ בּ חָבֵשׁ הַאֱלֹהִים אַחַרֵי הְוֹלִירִוֹ אֶת־מְתוּשֶׁלַח שְלְשׁ מֵאְוֹת שָׁנָה וַיִּוֹלֶר בּ בָּנִים וּבְגוֹת: וַיְהֶי בָּלֹ־יְמֵי חֲגָוֹךְ חְמֵשׁ וְשִׁשִּׁים שָׁנָה וּשְׁלְשׁ בּ מֵאוֹת שָׁנָה: וַיִּתְהַלֵּךָ חֲנָוֹךָ אֶת־הָאֱלֹהֵים וְאֵינֶגוּ בִּידלָקַח 🕏 וַיְחָי מְתוּשֶּׁלַח שֶבַע וּשְׁמֹנֵיִם שָׁנָה שביעי ים: אֹתְוֹ אֱלֹהְים: 🙃 י וּמְאַת שָׁנֶה וַיַּוֹלֶד אֶת־לֶמֶך: וַיְתַי מְתוּשֶׁלַח אֲחֲרֵי הְוֹלִירָוֹ אָת־לֶמֶךְ שִׁתַּיָם ושִׁמוֹנִים שָנָה ושְבַע מֵאוֹת שָנָה וַיִּוֹלֶר בּ בָּנֶים וּבָנְוֹת: וַיִּהְיוֹ כָּל־יְמֵיִ מְתוּשֶׁלַח תַשַע וְשִׁשִּׁים שְּבָׁה וַיִּחִי־לֵמֶךְ שִׁתַּיִם יּתְשַׁע מֵאָוֹת שָׁנָה וַיְּמְת: יּי רט וַשְּׁמנֵים שָׁנָה וּמְאַת שָׁנָה וַיִּוֹלֶד בֵּן: וַיִּקְרֵא אֶת־שְׁמָוֹ נְחַ ַלֵאמֶר זֶּה יְנַחֲמֵנוּ מְמַּצְשֵׁנוֹ וּמֵעִצְּבוּון יָבִינוּ מִן־הָאַדְמָה ל אַשֶּר אֱרַרָה יהוה: וַיְחִי־לֶּמֶךְ אַחֲרֵי הְוֹלִירְוֹ אֶת־נַח חָמֵשׁ ּוְתִשְׁעִים שָׁנָה וַחֲמֵשׁ מֵאָת שָנָה וַיִּוֹלֶר בָּנֶים וּבְנִות: לא וַיָהוֹ בָּל־יְמֵי־לֶּמֶךְ שֶׁבַע וְשִׁבְעִים שְׁנָה וּשְׁבַע מֵאוֹת שְׁנָה וַיְהִי־נַחַ בֶּן־חֲמֵשׁ מֵאִוֹת שָׁנָה וַיִּוֹלֶד נַחַ לב **וימת:**

Chumash Magerman 01 ashkenaz.indb 7

מנחה לערב שבת

תהלים פד תהלים קמד תהלים קמה אַשְּבִי יוֹשְבֵי בִיתֶדָ, עוֹד יְהַלְלְּוֹדְ פֶּלְה: אַשְּבִי הָעָם שֶּבֶּכָה לּוֹ, אַשְּבִי הָעָם שִּיהוה אֱלֹהָיו: תִּהִלָּה לְדָוִד

אַרוֹמִמְךָ אֶלוֹהַי הַמֶּלֶךְ, וַאֲבָּרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד:
בְּכָל־יוֹם אֲבִּרְכֶדָ, וַאֲהַלְלָה שִׁמְדָ לְעוֹלָם וָעֶד:
גְּרוֹל יהוה וּמְהֻלָּל מְאֹד, וְלִגְיֻלְתוֹ אֵין חֵקֶר:
הְוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מֵעֲשֶׂיךָ, וּגְבוּרֹתֵיךָ יִגְיִדוּ:
הְדֵר כְּבוֹד הוֹדֶךָ, וְדִבְּרֵי נִפְּלְאֹתֵיךָ אֲשִׁיחָה:
וְעֵיוּוֹ נוֹרְאֹתֶיךָ יִאבֵים וּגְדָל־חֲמֶד:
חַנּוּן וְרַחוּם יהוה, אֶרֶךְ אַבִּיִם וּגְדָל־חֲמֶד:
חַנּוּן וְרַחוּם יהוה, אֶרֶךְ אַבִּים וּגְדָל־חֲמֶד:
טוֹב־יהוה לַבֹּל, וְרַחֲמִיו עַל־בָּל־מֵעֲשָׁיו:
יוֹדוֹךְ יהוה בְּל־מַעֲשֶׂידְ, וַחֲסִידֶיךְ יְבְרְכוּכָה:
בְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֶרוּ, וּגְבוּרֹתְיו, וּכְבוֹד הֲדֵר מֵלְכוּתוֹ:
מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת בָּל־עֹלְמִים, וּמֶמְשֵׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וְדֹר:
מַלְכוּתְן מֵלְכוּת בָּל־עֹלְמִים, וּמֶמְשֵׁלְתְּךָ בְּכְל־דּוֹר וְדֹר:

AFTERNOON SERVICE

The afternoon service corresponds to the daily afternoon sacrifice (Num. 28:4). *Minḥa*, the "meal-offering," was not unique to the afternoon. The prayer may have acquired this name because of the verse in Psalms (141:2): "May my prayer be like incense before You, the lifting up of my hands like the afternoon offering (*minḥat arev*)." The sages attached special significance to this prayer, noting that Elijah's prayer was answered at this time (I Kings 18:36).

glorious majesty of His kingship. Your kingdom is an everlasting kingdom, and Your reign is for all generations. The LORD supports all who fall, and raises all who are bowed down. All raise their eyes to You in hope, and You give them their food in due season. You open Your hand, and satisfy every living thing with favor. The LORD is righteous in all His ways, and kind in all He does. The LORD is close to all who call on Him, to all who call on Him in truth. He fulfills the will of those who revere Him; He hears their cry and saves them. The LORD guards all who love Him, but all the wicked He will destroy. My mouth shall speak the praise of the LORD, and all creatures shall bless His holy name for ever and all time.

We will bless the LORD now and for ever. Halleluya!

Ps. 115

HALF KADDISH

Leader: יְתְּבֵּדְּלְ Magnified and sanctified may His great name be, in the world He created by His will.

May He establish His kingdom in your lifetime and in your days, and in the lifetime of all the house of Israel, swiftly and soon – and say: Amen.

All: May His great name be blessed for ever and all time.

Leader: Blessed and praised,
glorified and exalted,
raised and honored,
uplifted and lauded
be the name of the Holy One, blessed be He,
beyond any blessing,
song, praise and consolation
uttered in the world –
and say: Amen.

סוֹמֵךְ יהוה לְכָל־הַנּפְּלִים, וְזוֹמֵף לְכָל־הַנְּפּוּפִים:
עינִי־כֹל אֵלֶיךְ יְשַּׁבֵּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן־לָהֶם אֶת־אָכְלָם בְּעִתּוֹ:
פּוֹתֵחַ אֶת־יִדֶךָ, וּמַשְּׁבְּיעַ לְכָל־חַי דְצוֹן:
עַדִּיק יהוה בְּכָל־דְּדָכִיו, וְחָסִיד בְּכָל־מַעֲשָׁיו:
קרוֹב יהוה לְכָל־קּרְאָיו, לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֲהוּ בָאֲמֶת:
רְצוֹן־יְרֵאִיו יַעֲשֶׂה, וְאֶת־שַׁוְעָתָם יִשְׁמֵע, וְיוֹשִׁיעֵם:
שוֹמֵר יהוה אֶת־בְּל־אוֹבְבִיו, וְאֵת בְּלֹבְשָׁר שֵׁם קְּרְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
רְהָהַלָּת יהוה יְדַבֶּר פִּי, וִיבְרֵךְ בְּלֹבְשֶׁר שֵׁם קְּרְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:
הַהִּלַת יהוה יְדַבֶּר פִּי, וִיבְרַךְ בְּלֹבִיהָ:

חצי קדיש

שיי יִתְצַדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵה רַבָּא (קהלּ אָמֵן)
בְּעָלְמָא דִי בְרָא כִּרְעוּתֵה
בְּעַלְמָא דִי בְרָא כִרְעוּתֵה
בְּעַלְמָא דִי בְרָא כִרְעוּתֵה
בַּעֲגָלָא וּבִּזְמֵן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן. (קהלּ אָמֵן)
שיי יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבָּח וְיִתְבָּאַר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׁא
יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבָּח וְיִתְבָּאַר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא
שיי יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבָּח וְיִתְבָּאַר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׁא
ווֹיתְבַּרְר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל
שְׁמֵה דְּקְרְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (קהלּ בְּרִיךְ הוּא)
לְעֵלָּא מִן בְּל בִּרְכָתָא

/בעשרתימיתשבה לְעֵלָּא לְעֵלָּא מִבְּל בִּרְכָתָא

וְשִׁיִרָתָא, הְשִּבְּבַח, וְאִמְרוּ אַמֵן, (קהלּ בְּרְכָתָא)
וְשִׁיִרְתָא, הְשִּבְּבַח, וְאִמְרוּ אַמָּוּ, וֹאָמְרוּ אַמָּוּ

THE AMIDA

The following prayer, until "in former years" on page 452, is said silently, standing with feet together. If there is a minyan, the Amida is repeated aloud by the Leader. Take three steps forward and at the points indicated by ", bend the knees at the first word, bow at the second, and stand straight before saying God's name.

When I proclaim the LORD's name, give glory to our God. O LORD, open my lips, so that my mouth may declare Your praise.

Deut. 32 Ps. 51

PATRIARCHS

אַרוּדְ Blessed are You, LORD our God and God of our fathers, God of Abraham, God of Isaac and God of Jacob; the great, mighty and awesome God, God Most High, who bestows acts of loving-kindness and creates all, who remembers the loving-kindness of the fathers and will bring a Redeemer to their children's children for the sake of His name, in love.

Between Rosh Remember us for life, O King who desires life,

HaShana & and write us in the book of life –

Yom Kippur: for Your sake, O God of life.

King, Helper, Savior, Shield:
*Blessed are You, LORD, Shield of Abraham.

DIVINE MIGHT

אַבְּהֹיגְבּוֹר You are eternally mighty, LORD. You give life to the dead and have great power to save.

The phrase "He makes the wind blow and the rain fall" is added from Simhat Torah until Pesah. In Israel the phrase "He causes the dew to fall" is added from Pesah until Shemini Atzeret.

[&]quot;I am not a man of words... I am heavy of speech and tongue." Isaiah said, "I am a man of unclean lips." Jeremiah said, "I cannot speak for I am a child." So our first prayer is for divine help in the act of prayer itself.

עמידה

The following prayer, until סְרְבוֹנְיוֹת on page 453, is said silently, standing with feet together. If there is a עבויך the מעליח עובידה is repeated aloud by the זעביר. Take three steps forward and at the points indicated by ', bend the knees at the first word, bow at the second, and stand straight before saying God's name.

דברים לב תהלים נא פִּי שֵׁם יהוה שֶּקְרָא, הָבוּ גְיֶדל לֵאלהֵינוּ: אֲדֹנָי, שְׂפָתֵי תִּפְתָּח, וֹפִּי יַגִּיד תְּהַלְּתֶךָ:

אבות

יבָרוּךְ אַתָּה יהוה, אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק, וֵאלֹהֵי יַצְקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים, וְקֹנֵה הַכֹּל וְזוֹבֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנִי בִנִיהֶם לִמֵעַן שָׁמוֹ בִּאַהַבָּה.

בעשרת ימי תשובה: זְבְרֵנוּ לְחַיִּים, מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים וְבַתבנוּ בִּסֵפָר הַחַיִּים, לְמַעַנְךַ אֱלֹהִים חַיִּים.

> מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגַן. יברוּך אתה יהוה, מגן אברהם.

> > גבורות

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלֶם, אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה, רַב לְהוֹשִׁיִע

The phrase פסח until שמחת תורה is added from פסח until שמחת until ארץ ישראל In ארץ ישראל the phrase שמיני עצרת is added from שמיני עצרת.

בחורף מַשִּׁיב הַרְוַח וּמוֹרִיד הַגֵּשֵׁם / בארזישראל בקוז: מוֹרִיד הַטֵּל

O Lord, open my lips: Standing in the presence of God, we feel our inadequacy. The greatest of the prophets felt tongue-tied. Moses said,

He sustains the living with loving-kindness, and with great compassion revives the dead. He supports the fallen, heals the sick, sets captives free, and keeps His faith with those who sleep in the dust. Who is like You, Master of might, and to whom can You be compared, O King who brings death and gives life, and makes salvation grow?

Between Rosh HaShana Who is like You, compassionate Father,
& Yom Kippur: who remembers His creatures in compassion, for life?

Faithful are You to revive the dead. Blessed are You, LORD, who revives the dead.

When saying the Amida silently, continue with "You are holy" on the next page.

KEDUSHA

During the Leader's Repetition, the following is said standing with feet together, rising on the toes at the words indicated by *.

Cong. then בְּבְּרֵים We will sanctify Your name on earth,
Leader: as they sanctify it in the highest heavens,

as is written by Your prophet,

"And they [the angels] call to one another saying:

Cong. then 'Holy, 'holy, 'holy is the LORD of hosts

Leader: the whole world is filled with His glory."

Those facing them say "Blessed – "

Cong. then *Blessed is the LORD's glory from His place." Ezek. 3

Leader: And in Your holy Writings it is written thus:

Cong. then *"The LORD shall reign for ever. He is your God, Zion, Ps. 146

Leader: from generation to generation, Halleluya!"

Leader: From generation to generation we will declare Your greatness, and we will proclaim Your holiness for evermore.

Your praise, our God, shall not leave our mouth forever, for You, God, are a great and holy King. Blessed are You, LORD, the holy God. / Between Rosh HaShana & Yom Kippur: the holy King./

The Leader continues with "You grace humanity" on the next page.

מְכַלְבֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד, מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים, וְרוֹפֵא חוֹלִים, וּמַהִּיר אֲסוּרִים וּמִקַיֵם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עַפַּר. מִי כָמְוֹדָ, בַּעַל גְבורות וּמִי דְּוֹמֵה לַּדְ ַמֶּלֶךָ, מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמֵיחַ יִשׁוּעָה.

בעשרת ימי תשובה: מִי כָמְוֹךָ אֵב הָרַחֲמִים

זוֹבֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים.

וָנֶאֱמָן אַתָּה לִהַחֲיוֹת מֵתִים. בָּרוּךְ אַתָּה יהוה, מִחַיֵּה הַמֵּתִים.

When saying the אַתָּה קָדוֹשׁ silently, continue with אַתָּה קָדוֹשׁ on the next page.

קדושה

During the חורת הש"ץ, the following is said standing with feet together, rising on the toes at the words indicated by *.

לָם, בְּשֵׁם שָׁבַּּקְדִישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי מָרוֹם fina הָהַל נְקַדִּשׁ שֶׁתְּ שָׁבְּקְדִישִׁים אוֹתוֹ בִּשְׁמֵי

ַבְּבָּתוּב עַל יַד נִבִיאֱךָ: וְקַרָא זֶה אֶל־זֶה וָאָמַר

קרוש, יקרוש, יקרוש, יקרוש, יהוה צְבָאוֹת, מְלֹא כָל־הָאֵרֶץ בְּבוֹדוֹ: לְעָמָּתָם בָּרוּךְ יאמֵרוּ

יחזקאל ג

ישעיה ו

להרי הוה מְמְקוֹמוֹ: *בְּרוּךְ בְבוֹד־יהוה מִמְקוֹמוֹ:

וּבְדַבְרֵי קַדְשִׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר

תהלים קמו

יהי אָנְקלך יהוה לְעוֹלָם, אֱלֹהֵיךְ צִיוֹן לְדֹר וָדֹר, הַלְלוּיָה: יְמְלּרִיָּה: יִמְלּרִיָּה:

ש״י: לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גַּדְלֶדָ, וּלְנֵצֵח נְצָחִים קְדְשָּׁתְדָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲדָ אֱלֹהֵינוֹ מִפְּינוֹ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וְעֶד

בִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וִקְדוֹשׁ אֱתָה.

בָּרוּךָ אַתָּה יהוה, הָאֵל הַקָּדוֹשׁ./בעשרת ימי תשובה: הַמֵּלֵךְ הַקָּדוֹשׁ./

The שליח ציבור continues with אַתָּה חוֹנֵן on the next page.

HOLINESS

אַהָּה קְדוֹשׁ You are holy and Your name is holy, and holy ones praise You daily, Selah!

Blessed are You, LORD,
the holy God. / Between Rosh HaShana & Yom Kippur: the holy King./

(If forgotten, repeat the Amida.)

KNOWLEDGE

אַתְּה חוֹנֵן You grace humanity with knowledge and teach mortals understanding.
Grace us with the knowledge, understanding and discernment that come from You.
Blessed are You, LORD,
who graciously grants knowledge.

REPENTANCE

Bring us back, our Father, to Your Torah. Draw us near, our King, to Your service. Lead us back to You in perfect repentance. Blessed are You, LORD, who desires repentance.

FORGIVENESS

Strike the left side of the chest at °.

קלח לנו Pardon us, our King, for we have °sinned. Pardon us, our King, for we have °transgressed; for You pardon and forgive. Blessed are You, LORD, the gracious One who repeatedly forgives.

REDEMPTION

רְאֵה Look on our affliction, plead our cause, and redeem us soon for Your name's sake, for You are a powerful Redeemer.

Blessed are You, LORD, the Redeemer of Israel.

קדושת השם

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ

וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְּלְוֹדְ פֶּלָה.

עשרת ימי תשובה: הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ./ בעשרת ימי תשובה: הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ./ בְּרוֹךְ אֲתָה יהוה, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ./ (If forgotten, repeat the עמידה.)

דעת

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת, וּמְלַמֵּד לֶאֶנוֹשׁ בִּינָה. חָנֵנוּ מֵאִתְּךָ דֵּעָה בִּינָה וְהַשְּׁבֵּל. בָּרוּךָ אַתָּה יהוה, חוֹנֵן הַדֵּעַת.

תשובה

הֲשִׁיבֵנוּ אָבִינוּ לְתוֹרָתֶךָ, וְקָרְבֵנוּ מַלְבֵנוּ לַעֲבוֹדָתֶךְ וְהַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָּנֵיךָ. בָּרוּךְ אַתָּה יהוה, הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה.

סליחה

Strike the left side of the chest at $^{\circ}$.

סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי ∘חָטֶאנוּ מְחַל לֵנוּ מַלְבֵּנוּ כִּי ∘פָשֶׁעְנוּ כִּי מוֹחֵל וְסוֹלֵח אֶתָּה.

בָּרוּךְ אַתָּה יהוה, חַנוּן הַמַּרְבֶּה לִסְלְחַ.

גאולה

רְאֵה בְעָנְיֵנוּ, וְרִיבָה רִיבֵנוּ וּגְאָלֵנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ כִּי גּוֹאֵל חָזָק אֱתָּה. בָּרוּךָ אַתָּה יהוה, גוֹאֵל יִשִּׂרָאֵל.

HEALING

וּ Heal us, LORD, and we shall be healed. Save us and we shall be saved, for You are our praise. Bring complete recovery for all our ailments,

The following prayer for a sick person may be said here:

May it be Your will, O LORD my God and God of my ancestors, that You speedily send a complete recovery from heaven, a healing of both soul and body, to the patient (name), son/daughter of (mother's name) among the other afflicted of Israel.

for You, God, King, are a faithful and compassionate Healer. Blessed are You, LORD, Healer of the sick of His people Israel.

PROSPERITY

The phrase "Grant dew and rain as a blessing" is said from December 5th (in the year before a civil leap year, December 6th) until Pesah. In Israel, it is said from the 7th of Marheshvan. The phrase "Grant blessing" is said from Hol HaMo'ed Pesah until December 4th (in the year before a civil leap year, December 5th). In Israel it is said through the 6th of Marheshvan.

Bless this year for us, LORD our God, and all its types of produce for good.

In winter: Grant dew and rain as a blessing

In other seasons: Grant blessing

on the face of the earth, and from its goodness satisfy us, blessing our year as the best of years.

Blessed are You, LORD, who blesses the years.

INGATHERING OF EXILES

קבּיבָיּ Sound the great shofar for our freedom, raise high the banner to gather our exiles, and gather us together from the four quarters of the earth.

Blessed are You, LORD, who gathers the dispersed of His people Israel.